

ВИХОВНА РОБОТА НА ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Виховна робота на педагогічному факультеті спрямована на розвиток особистості з глибоко усвідомленою громадянською позицією, системою наукових знань, відданої інтересам української держави. Такій особистості властиві високі інтелектуальні, духовні, моральні, художньо-естетичні риси, прагнення до розвитку творчих здібностей, активної діяльності, спрямованої на участь у житті суспільства. Процес становлення студента як фахівця складається з декількох станів: усвідомлення соціальної ролі праці педагога, сприйняття вимог педагогічної професії, усвідомленого пред'явлення цих вимог до себе.

Основними завданнями виховного процесу на педагогічному факультеті є формування у студентської молоді активної життєвої позиції, виховання національної свідомості й гідності, високих моральних якостей, відповідальності за доручену справу, самостійності, чесності, справедливості.

Увесь виховний процес спрямований на формування і становлення висококваліфікованих спеціалістів для сучасної школи та дитячого садка, формування особистості майбутнього вчителя та вихователя ЗДО, що визначаються не лише певною сумою знань, умінь і навичок, а й рівнем загальної культури, що включає в себе культуру професійну, естетичну, моральну, культуру спілкування, побуту, поведінки тощо.

Найпоширенішими формами позааудиторної роботи на педагогічному факультеті стали мистецькі гуртки, дискусійні клуби за інтересами, читацькі конференції, огляди нових книг, вечори патріотичного виховання. Виховна робота зі студентами педагогічного факультету поєднує загальнофакультетські заходи та виховні заходи, які проводяться в академічних групах. План обговорюється на зборах академгруп, засіданнях кафедр і затверджується на засіданні ради факультету.

Тому впродовж усіх років для колективу викладачів і студентів невід'ємною складовою цілісного педагогічного процесу є виховна робота.

Викладачі усвідомлюють, що головною метою національного виховання, визначеною в Концепції національного виховання, є передача молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, його національної ментальності, своєрідності світогляду і на цій основі формування особистісних рис громадянина України. Національне виховання, засноване на інтелектуальному потенціалі, духовності й культурі українського народу, загальнолюдських цінностях, спрямоване на формування патріота своєї держави, всебічно розвиненої, цілісної і гармонійної особистості.

Теоретичною і методологічною основою виховання студентів є такі документи, як Конституція України, Загальна декларація прав людини, Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Національна доктрина розвитку освіти, Концепція національного виховання, Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності, праці видатних педагогів і психологів.

Система планування виховної роботи передбачає різноманітні форми організації життєдіяльності студентів (колективні, групові, індивідуальні) та здійснюється на засадах самоврядування, з урахуванням індивідуальних здібностей, творчих потреб, бажань студентів за такими напрямками: організаційні заходи, морально-правове виховання, національно-патріотичне виховання, культурно-масова робота, трудове виховання, екологічне виховання, профорієнтаційна робота.

Відповідно до концептуальних положень національного виховання на факультеті використовуються різноманітні форми і методи виховної роботи зі студентами у позанавчальний час. Значна роль в організації такої діяльності належить наставникам академічних груп. Упродовж навчального року кураторами груп проводяться бесіди, диспути, круглі столи з різноманітних питань. У процесі спілкування вирішуються актуальні питання: адаптації до освітнього процесу у закладі вищої освіти, проживання в гуртожитку, побутові питання, організація самостійної роботи; обговорюються наслідки екзаменаційних сесій, дотримання етики поведінки, значна увага приділяється

бесідам про здоровий спосіб життя, попередження правопорушень серед майбутніх педагогів тощо.

Складником виховної роботи є робота з першокурсниками і студентами-випускниками.

Виховна робота з першокурсниками спрямована на допомогу молодим людям адаптуватися до нових умов життя й навчальної праці, особливостей навчально-виховного процесу університету.

На початку кожного навчального року проводяться збори студентів першого курсу, обираються старости груп, студентський актив. Із перших днів навчання студенти ознайомлюють із особливостями організації освітнього процесу в університеті, зі структурою факультету, кафедрами, бібліотекою, лабораторіями, викладацьким складом, допоміжним персоналом. Першокурсники мають змогу ознайомитися з історією університету, факультету, міста. Куратори груп проводять анкетування студентів з метою з'ясування їхніх індивідуальних можливостей, здібностей і нахилів, інтересів та особливостей. Це сприяє їх участі в роботі наукових гуртків і проблемних груп, культурних товариств, спортивних секцій. Також куратор планує роботу на навчальний рік у відповідності до основних положень плану виховної роботи факультету та університету, приділяє особливу увагу формуванню в академічній групі студентського колективу, вивчаючи міжособистісні стосунки в групі, систематично здійснює контроль відвідуваності та успішності студентів, слідкувати за станом житлово-побутових умов студентів, що проживають у гуртожитках і на квартирах, проявляти турботу про їх поліпшення.

Позааудиторна виховна робота на педагогічному факультеті проводиться на основі студентського самоврядування, активності і самостійності студентів за умови керівної ролі студентського активу і психолого-педагогічної допомоги викладачів.

Студентське самоврядування на факультеті це – студентський деканат, профспілкове бюро, студентська рада, студентське наукове товариство.

Студентський деканат бере участь в обговоренні важливих питань навчання і стану відвідування студентами занять; обладнання аудиторій, їх прибирання, організації та проведення студентського дозвілля.

У визначені планом терміни студентське профбюро проводить профспілкові збори, збори студентського активу, де вирішуються питання організації змістовного та цікавого дозвілля студентів.

Студентська рада організовує і контролює роботу в гуртожитку. Регулярно проводиться перевірка санітарного стану кімнат і місць загального користування, контролюється робота старост поверхів, прибирання території, що прилягає до гуртожитку.

Щотижня на факультеті відбуваються зустрічі деканату зі студентським активом (старостами, профорганами, членами студради, редколегією та ін.), де обговорюють актуальні питання успішності, дисципліни, правил проживання в гуртожитку, організації дозвілля тощо.

Підвищенню успішності студентів сприяє добре налагоджена організація самостійної та індивідуальної роботи. Реалізація завдань щодо організації і проведення самостійної та індивідуальної роботи здійснюється згідно складеного тижневого графіка.

Національно-патріотичне виховання на сьогодні спрямоване на формування громадянина України, патріота своєї держави, на набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу. На формування національної свідомості та громадянської позиції спрямовано такі заходи: День Знань, свято студентської молоді, день народження Т.Г. Шевченка, День Перемоги, День Матері, а також підготовка та участь студентів у виставках студентських робіт у рамках міських свят (заст. декана з виховної та профорієнтаційної роботи Гордійчук М.С., ст. викл. Ковальчук А.Ф.).

Важливим завданням виховної роботи на педагогічному факультеті є формування професійної спрямованості майбутніх педагогів. Цьому сприяють організація та відзначення Дня знань (жовтень), проведення Дня відкритих

дверей на факультеті (березень), організація виставок наочних посібників студентів 3-4 курсів у рамках звіту про проходження педагогічної практики, конкурси, Свято останнього дзвоника, пізнавальні ігри з дисциплін, що викладаються на факультеті, академконцерти та звітні концерти студентів спеціальності Музика, конкурс педагогічної майстерності, а також бесіди, лекції, диспути з питань професійної спрямованості проводяться в академгрупах.

Професійній орієнтації майбутніх педагогів сприяє також проведення предметних тижнів. На педагогічному факультеті щорічно проводиться Тиждень Дошкілля до професійного свята українського дошкілля (організатори викладачі кафедри теорії та методик дошкільної освіти та студенти спеціальності Дошкільна освіта). Святкування сприяє зануренню студентів у специфіку обраної професії, розвитку педагогічно-творчих здібностей, розкриттю талантів, вихованню естетичних смаків. У рамках Тижня Дошкілля проводяться педагогічні читання, конкурси («Краща емблема дошкілля», «Українське дошкілля і сучасність», «Усі ми родом із дитинства», «Вихователь майбутнього» тощо), акції («Подаруй дітям казку», «Іграшка для дитини» тощо), виставки святкових тематичних стіннівок, книжкові експозиції («Дошкільна освіта – основа Нової української школи»), конкурс «Збережемо цей світ для дитини» та святковий концерт «За покликом душі і серця».

Тиждень української мови (зав. кафедри теорії та методик початкової освіти доц. Гудима Н.В., доц. Мартіна О.В.). Свято до Дня української писемності та мови встановлено 6 листопада 1997 року на честь українського літописця Нестора – послідовника творців слов'янської писемності Кирила і Мефодія. Дослідники вважають, що саме з Преподобного Нестора-Літописця і починається писемна українська мова.

Тиждень української мови поєднує заходи, присвячені українській пісні, випуск стінної газети, повідомлення про українських мовознавців та про роль української мови в житті людини (доповіді студентів у групах), конкурс на краще виразне читання віршів про українську мову, студентська олімпіада,

наукова конференція викладачів, Мовний КВК, виставка українських вишиванок, твір-мініатюра на тему: «Мужай, прекрасна наша мова, серед прекрасних братніх мов», композиція «Ну щоб здавалося слова... Слова та голос, більш нічого. А серце б'ється ожива, як їх почує» (до Шевченківських днів). Мета цих заходів – продемонструвати, що українське слово – це скарбниця духовних надбань нації, досвіду співжиття, праці і творчості багатьох поколінь; що мова має свій характер, темперамент, свою культуру, мораль, честь і гідність, своє минуле й майбутнє.

На факультеті студенти разом з викладачами відзначають свята народного календаря «Андріївські вечорниці», «Великодня писанка», «Свято Миколая» тощо.

У рамках вивчення курсу «Українська родина» та за ініціативи кафедри теорії та методик початкової освіти проводиться свято «Братчини на Михайла» (відповідальні: старший викладач Московчук Л.М. та куратори академгруп). Проведення заходу дає можливість і викладачам, і студентам поринути у атмосферу українських традиційних братчин на Михайла, осмислити багатство і красу народного дозвілля, а також продемонструвати і відродити забуті звичаї та обряди українського народу.

Щорічно на факультеті святкується День Казки (відповідальні: старший викладач Мелекесцева Н.В. та куратори академгруп). Учасники свята демонструють акторську майстерність і відчувають себе в ролі улюбленого героя дитинства (усіх приємно вражають першокурсники, які готують оригінальні інсценівки улюблених казок та мультфільмів. Виступи студентів II-IV курсів «запалюють» зал і дарують присутнім море позитиву та гарного настрою).

Щороку студенти кафедри ОДПМ і РТМ святкують День художника урочистим посвяченням першокурсників мистецьких спеціальностей у справжні художники. У творчій майстерні Заслуженого художника України Бориса Негоди в другу неділю жовтня (День художника) відбуваються святкування із вогнищем, забавами та іграми. Розпочинається дійство

співанням гімну біля розпаленого вогнища, а далі студенти та викладачі кафедри проводять конкурси та ігри, смажать картоплю. Всім першокурсникам вручаються пам'ятні подарунки. Проте, найцікавіше – саме посвячення. Коли професор і митець Борис Михайлович Негода великим пензлем кропить кольоровою водою студентів. Свято і гімн завершуються словами: «Ти від сьогодні митець!».

На педагогічному факультеті ведеться і культурно-масова робота, наприклад, виставки осінніх, зимових, тематичних композицій, проведення новорічного карнавалу, відзначення Дня святого Валентина, Дня захисника, Дня сміху, Свята останнього дзвоника. Викладачі кафедр мистецьких спеціальностей та куратори академгруп організують екскурсії на художні виставки в картинну галерею, музеї міста, сприяють відвідуванню студентами міських, загальноуніверситетських концертів майстрів вокалу та інструментальної музики, звітних концертів студентів педагогічного факультету, проводять бесіди, лекції, диспути художньо-естетичного спрямування, що сприяє формуванню естетичних смаків студентської молоді та виробляє потребу і вміння проводити подібні заходи у своїй майбутній професійній діяльності.

Одним із напрямів виховної роботи є екологічне виховання та краєзнавча робота, екскурсії по місту, в ботанічний сад, студенти залучаються до благоустрою та озеленення території, закріпленої за факультетом.

Трудове (професійне) виховання на факультеті здійснюється шляхом залучення студентів до проведення санітарних днів у навчальних корпусах, на прилеглий території та в гуртожитку, участі молоді в загальноміських акціях з впорядкування та прибирання території міста. Кураторами груп проводяться бесіди, диспути з проблем трудового виховання, деканатом разом із наставниками груп організовано систематичний контроль та аналіз трудової дисципліни та успішності студентів.

Завдяки тому, що на факультеті готують фахівців із викладання предметів естетичного циклу, одним із пріоритетних напрямків позааудиторної роботи студентів є художньо-естетична діяльність.

Значну роботу щодо формуванні естетичних уподобань студентів спеціальності Дошкільна освіта здійснюють викладачі Каньоса Н.Г., Бабюк Т.Й., Демчик К.І., Газіна І.О., Олійник О.М., Ватаманюк Г.П. Вони організовують студентів для перегляду експозицій у картинних галереях міста, проводять зустрічі студентів із заслуженим художником України Негодою Б.М.

Майбутніх учителів образотворчого мистецтва залучають до естетичного оформлення аудиторій, навчальних кабінетів, кімнат гуртожитку; стіни факультету постійно прикрашають виставки художніх робіт студентів, а вироби, виготовлені майбутніми педагогами на заняттях з декоративно-прикладного мистецтва та трудового навчання, завжди прикрашають не лише університетських, а й міських заходів (зав. кафедрою проф. Урсу Н.О.)

Викладачі кафедри музичних дисциплін (зав. кафедрою Печенюк М.А.) ведуть активну й плідну роботу з популяризації музичного мистецтва, залучення молоді до сприймання та виконання найкращих зразків зі світової та національної музичної скарбниці. Зокрема, завдяки наполегливій і плідній праці професорів Лабунця В.М., Мариніна І.Г., Печенюк М.А., доцентів Борисової Т.В., Аліксійчук О.С., Кузів М.В. та інших, студенти беруть участь у відкритому музичному конкурсі імені Ф. Ганицького, презентації робіт художників м. Кам'янця-Подільського, концерті до Дня вчителя, концертах, організованих Дитячим фондом України, концерті в рамках Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої М. Леонтовичу, конкурсі естрадної пісні в рамках свята Національних культур та багатьох низки факультетських, університетських та міських концертів і заходах.

На базі кафедри музичного мистецтва створено й успішно функціонує музично-творча лабораторія (3 народних колективи, дитячий театр пісні «Любава»), результатом роботи яких є успішна участь студентів у

різноманітних всеукраїнських і міжнародних мистецьких конкурсах і фестивалях.

Факультет підтримує зв'язки із випускниками спеціальностей, зокрема це зустрічі з передовими вчителями міста і області; вивчення й узагальнення досвіду роботи вчителів: спільні засідання методоб'єднань (м. Кам'янець-Подільський – ЗОШ № 7, 14, 5, 15, школи мистецтв № 1, 9, хорова школа, училище культури, Хмельницьке музичне училище, Хмельницький гуманітарний інститут, навчальні заклади Кам'янець-Подільського, Чемеровецького, Дунаєвецького, Ярмолинецького райони Хмельницької області; Хотинського, Кельменецького районів Чернівецької області). Активно проводяться міжобласні методичні семінари-практикуми з вчителями музики районів Чернівецької та Тернопільської областей (с. Дністрівка, Чернівецький педагогічний коледж, м. Чортків, м. Тербовля).

У своїй практичній роботі викладачі використовують досвід роботи і враховують пропозиції та зауваження з метою підвищення якості підготовки спеціалістів. Практикуються виїзди у навчальні заклади Хмельницької, Тернопільської, Чернівецької областей. Укладаються угоди зі школами про підготовку абітурієнтів (Чемеровецькі ЗОШ №1, №2). На основі укладених угод з місцевим училищем культури, Чернівецьким педагогічним коледжем і училищем мистецтв імені С. Воробкевича, Чортківським педучилищем і Тербовлянським вищим училищем культури Тернопільської області, Барським педагогічним училищем ім. М. Грушевського Вінницької області, Дубенським училищем культури Рівненської області, Хмельницьким музичним училищем ім. В. Заремби розроблено інтегрований план з підготовки абітурієнтів для вступу на спеціальність Музичне мистецтво й інші. Також відкрито та успішно функціонують курси довузівської підготовки (музична студія).

Щорічно на факультеті проводяться Дні відкритих дверей, під час яких студенти виступають з концертами, організовуються виставки.

Успішно функціонують ансамблеві та оркестрові форми навчання гри на музичних інструментах, зокрема через впровадження спецпрактикумів, факультативів (фортепіанні ансамблі /доц. Карташова Ж.Ю./, народний ансамбль народних інструментів /проф. Маринін І.Г./, ансамбль народних інструментів /ст.викл.Олійник В.Ф../, оркестр народних інструментів /проф. Маринін І.Г./, ансамбль джазової музики «Магія джазу» /доц. Карташова Ж.Ю./ та ін.).

Упродовж навчального року студенти та магістранти спеціальності Музичне мистецтво беруть участь у мистецьких заходах, які проводились на факультеті, в університеті, місті та області,

Проведення різноманітних заходів у позанавчальний час сприяє глибшому усвідомленню моральних істин, стимулює соціальну поведінку, передбачає вироблення вмінь міркувати, аналізувати, шукати власні відповіді, спонукає до активної участі в громадському житті, адаптації до нових суспільних відносин, до усвідомлення власних світоглядних орієнтацій, громадського самовизначення.

Виховна робота на факультеті активізує студентську молодь, формує вміння організовувати різноманітні заходи в дитячих колективах, допомагає долати труднощі у спілкуванні. Завдяки ініціативності студентського профбюро, студентського деканату та за підтримки деканату і викладачів факультету виховний процес на педагогічному факультеті загалом відбувається успішно, сприяючи формуванню особистісних якостей майбутніх педагогів.